

Emotionele ontwikkeling

Basisvorming dag 2

Module C

Nele Geladi

Klinisch orthopedagoog

Relatie-en gezinstherapeut

SEO-trainer & gecertificeerd beoordelaar

Fase	ADAPTATIE	1°SOCIALISATIE	1° INDIVIDUATIE	IDENTIFICATIE	REALITEITS- BEWUSTWORDING
Leeftijd gewone ontwikkeling	0-6 maanden	6-18 maanden	18 tot 36 maanden	3-7 jaar	7-12 jaar
kern	homeostase ô dysregulatie	vertrouwen ô wantrouwen	autonomie ô afhankelijkheid	initiatief ô geremdheid	zelfvertrouwen ô minderwaardig
behoefte	Breng jij mij in evenwicht?	Mag ik er zijn? Ben ik de moeite waard? Ben jij betrouwbaar?	Wie mag ik zijn? Wat kan ik zelf bepalen?	Kijk eens wat ik kan? Ben je trots?	Waar hoor ik bij?
kenmerken	fysiologische aan passing sensorische integratie	toegenomen sociale gerichtheid angst bij scheiding transitioneel object	begin IK (egocentrisme; “neen”) invloed op omgeving (almacht)	identificeren met belangrijke anderen meer initiatief en keuzes vriendjes ontstaan van normbesef	eigen rol en plaats in omgeving introspectie / reflectie
Als het moeilijk gaat	(over)gevoelig voor prikkels, verlies van structuren, lichamelijke ordering ontregeld	afwijzen en/of claimen van hechtingsfiguur	op een negatieve manier laten gelden of volledige afhankelijkheid	angst door negatieve reacties	faalangst en negatief zelfbeeld of uitgesproken behoefte om zich te laten gelden in de groep
Taak begeleiding	De begeleider zorgt dat het lukt reguleren toewerken naar hechting	We zorgen samen dat het lukt. Werken aan: hulp ik	Ik zorg dat jij het zelf gaat kunnen ‘ik in opbouw’ beginnend ik	Je kan het (beperkt) zelf ‘Ik in opbouw’ Ik en ruimer	Je kan het zelf ‘Ik en de omgeving’

Planning dag 2

- Korte herhaling fasen
- Integratieopdracht
- Toelichten instrumenten
- Voorbeeld inschaling en kort even oefenen
- Leidraad vertaalslag

Fase 1: adaptatiefase (0-6m)

- **REGULEREN**
- Grote/voelbare beschikbaarheid en responsiviteit
- **Voorspelbaarheid, structuur en herkenbaarheid (in omgeving)**
- **Omgeving aanpassen (vb prikkeldosering + of -)**
- Onze verantwoordelijkheid =
 - Begrenzen door overnemen
 - Uit de situatie halen
 - Lichamelijke nabijheid bieden
 - Ken de signalen van spanningsopbouw
 - Prikkelregulering

© Uitgeverij Pica

Fase 1: adaptatiefase (0-6m)

- BEHOEFTE van de cliënt:
 - **Minimaal evenwicht (homeostase)**
 - Flexibiliteit in aankunnen
 - Aangepast tempo
 - **Hier en nu**
 - **Non-verbale signalen**
 - Samen **ZIJN**
 - Onvoorwaardelijke acceptatie van de persoon
 - Neen = geef me de tijd om mee te zijn
- Wat bij MOEILIJK GEDRAG?
 - Lat verlagen (minder verwachtingen)
 - Overnemen (aangepaste communicatie)
 - Emotioneel neutraal en non-verbaal (rust uitstralen: **co-regulatie**)
 - Prikkelregulering

Fase 2: eerste socialisatiefase (6-18m)

- **CIRKELEN**
- Emotioneel beschikbaar zijn
- **Consequente, betrouwbare, voorspelbare** begeleider in **gedrag**
- Opletten voor overschatten (imitatie, sociaal wenselijk)
- **Regie van aandacht bij de begeleiding**
- Onze verantwoordelijkheid
 - **Begrenzen** door overnemen in nabijheid (niet straffen)
 - Uit situatie halen en nabijheid bieden
 - Experimenteren naar lengte draadje en in regie nemen
 - Neem het niet persoonlijk op!

Fase 2: eerste socialisatiefase (6-18m)

- BEHOEFTE van de cliënt
 - Nabijheid - verbondenheid (draadjes testen - onveilige!)
 - Gestructureerde **overbruggingen** en voorbereiden
 - Veilige grenzen
 - Spullen (prullaria, koopdrang...) en (soms schadelijke)
 - contacten ter invulling van behoefte
 - Hier en nu
 - Onvoorwaardelijke acceptatie van persoon
- Wat bij MOEILIJK GEDRAG
 - Vertrek vanuit jullie relatie
 - Is er vertrouwen, bouw verder
 - Is er minder vertrouwen, schenk dan eerst hier aandacht aan (**aandachtsaanval**)
 - WIJ kunnen dit **SAMEN**
 - Emotioneel neutraal en non-verbaal
 - Warm begrenzen en overnemen/sturen

Fase 3: eerste individuatiefase (18-36m)

- **SPEL**
- Aandacht voor **succeservaringen mét ruimte om te mislukken** (ervaringsgericht leren)
- Verwacht grensoverschrijdingen: van duidelijk begrenzen, naar discreet sturen, naar onderhandelen
- Zélf doen binnen veilig kader met terugvalbasis
- **Strijd om strijd** (niet inhoud)
- Compromissen sluiten
- (Deel) verantwoordelijkheid
 - Ruimte bieden én begrenzen
 - **Beperkte keuzes geven binnen een kader**

Fase 3: eerste individuatiefase (18-36m)

- BEHOEFTE van de cliënt
 - (beperkte) vrijheid en keuzes volgens een **ik-motivatatie**
 - Succeservaringen
 - Een helder kader (geen 101 regeltjes)
 - **Hun IK-je tonen en uiten**
- Wat bij MOEILIJK GEDRAG
 - Gestructureerd begrenzen
 - Tot rust laten komen
 - Benoemen wat je wél verwacht
 - Succeservaringen creëren
 - Beperkte keuzes geven: **ruimte voor ik-je is nodig!**
 - Discreet sturen

Fase 4: identificatiefase (3-7j)

- SUPERNANNY
- **Voorbeeldfunctie**, stimulerend en positieve FB geven
- Duiding en onderhandeling
- Eigen prestaties stimuleren en mogen uitblinken
- **Waarom-vragen**, inhoud ondersteunen
- (Deel) verantwoordelijkheid
 - Begrenzen waar nodig
 - **Beginnende reflectie** bij conflicten
 - Duiding en onderhandeling

Fase 4: identificatiefase (3-7j)

- BEHOEFTE
 - Dagelijks contact
 - Ondersteuning en sturing in omgang met anderen
 - Erbij horen en mogen uitblinken
 - Positieve feedback
 - Een duwtje in de rug
 - Terugvaloptie bij stress
- Bij MOEILIJK GEDRAG
 - Vetrekken vanuit probleemoplossend vermogen kind
 - Bijsturen waar noodzakelijk, steunen in de andere gevallen
 - Voorbeeld zijn (ook in sorry zeggen, kwetsbaar zijn, open communicatie)

Fase 5: realiteitsbewustwordingsfase (7-12j)

- ZELFVERTROUWEN
- Inzichtgevend
- Groei naar evenwaardige partner
- Klankbord zijn
- Ondersteunen in het innemen van een duidelijke rol (competitie, creativiteit, productiviteit)
- (Deel) verantwoordelijkheid
 - Begrenzen waar nodig
 - Samen analyseren en reflecteren

Fase 5: realiteitsbewustwordingsfase (7-12j)

- BEHOEFTE
 - Iemand zijn, een rol hebben
 - Ruimte in regels (einde fase 5)
 - Open discussie
 - Terugvalbasis (mogen mislukken)
- Bij MOEILIJK GEDRAG
 - Idem fase 4 met meer ruimte en verantwoordelijkheid
 - Flexibel omgaan met verwachtingen
 - Vooral focus op zelfvertrouwen, emotionele zelfsturing en hechte band

**Wanneer spreken we over een psychiatrische stoornis of
wanneer over SEO?**

Continuüm

Adaptief gedrag (= normaal)

Maladaptief gedrag (= abnormaal)

Psychiatrische stoornis (=verstoord)

Adaptief gedrag/normaal gedrag

- Adequaat voor ontwikkelingsniveau ook in ongunstige situaties
- Intensiteit/duur/frequentie verstoren niet de interactie en/of kwaliteit van leven

Maladaptiefgedrag/ probleemgedrag

- Situatiegebonden, onaangepast, intensief, frequent
- Correspondeert niet met het cognitieve niveau
- In ongunstige situatie: overdreven reactie karakteristiek voor EO
- Interactie met omgeving is verstoord en kwaliteit van leven is benadeeld

Psychiatrische stoornis

- Situatie-onafhankelijk voor een lange duur
- Veranderingen in gedrag en activiteiten
- Verstoord denken, stemming en fysiologische functie
- Interactie met de omgeving is ernstig verstoord

SEO als puzzelstukje in het geheel

Inhoud mede dankzij Veerle Daniëls

Voorbeeld toepassing: Bianca vanuit de DSM-bril

- Cliënt: Bianca -35 jaar
- Diagnose: Borderline Persoonlijkheidsstoornis

Officiële criteria Borderline Persoonlijkheidsstoornis DSM-5

Eendiepgaand patroon van **instabiliteit in intermenselijke relaties**, zelfbeelden en affecten en van duidelijke impulsiviteit, beginnend in de vroege volwassenheid tot uiting komend in diverse situaties, zoals blijkt uit vijf (of meer) van de volgende kenmerken:

- krampachtig proberen te voorkomen om feitelijk of vermeend in de steek gelaten te worden.
- een patroon van instabiele en intense intermenselijke relaties gekenmerkt door wisseling tussen overmatig idealiseren en kleineren.
- identiteitsstoornis: duidelijk **aanhoudend instabiel zelfbeeld** of zelfgevoel
- **impulsiviteit** op ten minste twee gebieden die in potentie betrouwbare zelfkennis schaden (bijvoorbeeld: geld verkwisten, seks, ~~misbruik van middelen~~, roekeloos autorijden, ~~vreetbuien~~).
- **recidiverende suïcidale dreigingen**, gedragingen of gestes, of **automutilatie**
- **affectlabiliteit** als gevolg van duidelijkere activiteit van de stemming (bijvoorbeeld periodes van intense somberheid, prikkelbaarheid of angst, meestal enkele uren durend en slechts zelden langer dan een paar dagen)
- chronisch gevoel van **leegte**
- inadequate, intense woede of moeite om kwaadheid te beheersen (bijvoorbeeld frequent **driftbuien**, aanhoudende woede of herhaaldelijke vechtpartijen).
- Voorbijgaande, aan stress gebonden paranoïde ideeën of ernstige dissociatieve verschijnselen.

Bianca vanuit de SEO-bril

- Bianca is een bezige bij. Zelfs wanneer ze verlof heeft, gaat ze hier en daar bijklussen om de leegte te verdrijven. Wanneer ze werkt, geeft haar dit structuur en houvast. Ze piekert dan ook minder.
- Je merkt dat “de deur toegaat” bij Bianca wanneer ze brutaler wordt en begint anderen uit te dagen. Ze ziet er dan vermoeid en onverzorgd uit. Wanneer ze op zo’n momenten een warm bad neemt, naar haar zelf samengestelde playlist luistert op haar GSM en zich met een warme sjaal en haar hond Neo op de zetel nestelt met een goede crimi, vindt ze haar rust. Het is belangrijk op zo’n momenten niet teveel over de toekomst te spreken, maar vooral in het nu te blijven.
- Bianca is gevoelig voor humor. Wanneer ze omringd is door positieve, hoopvolle mensen, is zelf ook meer positief en opgewekt. Als ze down is, kunnen grappige filmpjes op youtube haar terug op vrolijken.
- Bianca houdt niet van drukte of grote groepen. Ze verkiest één op één contacten. Wat ze dan samen doet met haar vrienden of familie is minder belangrijk dan met wie. Ze geniet gewoon van het samen zijn op zich.

Bianca vanuit de SEO-bril

- Bianca houdt van mooie voorwerpen. Ze heeft een voorliefde voor binnenhuisarchitectuur en heeft een goede smaak qua inrichting. Haar zorgvuldig gekozen meubeltjes geven haar een gevoel van veiligheid en thuiskomen.
- Als Bianca een moeilijke dag of een mindere periode heeft, zal ze zelf minder contact zoeken met haar vriendinnen. Ze vindt het wel heel fijn als haar vrienden berichtjes naar haar sturen om haar een fijne dag te wensen of haar met grappige gifs om laten weten dat ze aan haar denken.
- Bianca koopt graag cadeautjes voor familie en vrienden. Ze vindt het leuk om een cadeautje te zoeken dat helemaal past bij de persoon voor wie het bedoeld is.

Bianca vanuit de SEO-bril

- Wat heeft Bianca nodig?

- Structuur
- Voorspelbaarheid
- Gevoel van veiligheid
- Nabijheid
- Aandacht
- Verbinding

- Wie is Bianca wanneer ze krijgt wat ze nodig heeft?

- Bezige bij
- Rustig
- Attent
- Dierenvriend
- Creatief

SEO-bril: zuurstof voor de begeleider

- Probleemgedrag vertalen in behoeften (minder focus op negatieve)
- Probleemgedragzienalsstartpunt, nietalseindpunt
- Biedtpraktische handvaten naarondersteuning
- Biedteengemeenschappelijketaal(los van diagnoses)
- Probleemgedragzienals`ikhebjounodig`, kanzorgenvoormeer verbinding
- Meer inlevingvanuitgedeeldemenselijkheid(we hebbenallemaal behoeften en kwetsbaarheden)

SEO-bril: zuurstof voor de cliënt

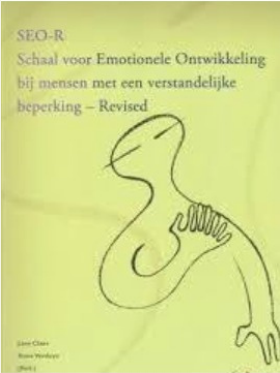
- Biedt inzicht aan de cliënt over zijn gedrag en achterliggende noden
- Meer zelfregie: de client kan zelfstandig de slag bv. met zijn/haar noden anders duiden naar de omgeving toe of door zelf meer preventie te gaan handelen
- Zichzelf los kunnen zien van een diagnose/hokje
- Los komen van het beperkende van een diagnose, naar een denken in termen van 'dit is mijn behoefte, hoe zou ik deze anders kunnen invullen?'

Integratieopdracht

- Cliënt moet naar de tandarts
- Cliënt heeft aanpassing medicatie nodig
- Cliënt komt niet toe aan voedszaam eten
- Met de groep een uitstap naar de markt
- Met de groep gaan zwemmen

Instrumenten

Instrumenten

S EO- R	SEO-R ²	S EO- V	Kleurenprofiel
			

Wetenschappelijk onderzocht

VEO (Jolanda Vonk)

Doelgroep

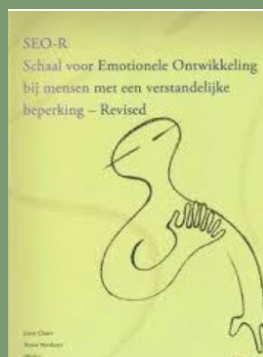
Bron: Human pixabayGerd Altmann

Kinderen, jongeren, volwassenen met of zonder verstandelijke beperking met eventuele bijkomende problemen

Instrumenten

SEO-R

- Uitbreiding met 3 domeinen
- Hertaling van andere domeinen
- Theoretisch kader
- Evaluatie-instrument
- Accenten voor begeleiding

SEO-R²

- Gevalideerd en betrouwbaar
- Kinderen en volwassenen
- Nog steeds een inschatting
- 13 domeinen

Domein 7: Omgaan met materiaal	
In dit domein gaat men na: - of hij al dan niet interesse toont in materiaal; - op welke manier hij ermee omgaat (manipuleert, onderzoekt, verzamelt, creëert ...); - met welk soort materiaal (voorwerp, grof materiaal, zand en water, speelgoed ...) hij omgaat. Het gaat hier niet over de omgang met materiaal in een opdracht situatie, maar wel in een spontane, vrije situatie. Inleidende vraag: Welk materiaal interesseert hem?	
Fase 1 0-6 maanden KERN Heeft geen interesse voor materiaal. a) Hij gaat niet actief op zoek naar materiaal. b) Geleidelijk aan ontstaat aandacht voor zeer opvallende (kleurrijke, heldere, bewegende, geluidmakende ...) voorwerpen omdat ze de zintuigen prikkelen. c) Hij ontdekt materiaal hooguit op een toevallige manier.	
d) Hij verzamelt² toevallig: hij neemt materiaal mee omwille van de prikkel, niet gericht, zonder voorkeur, zonder binding met het object. e) Hij heeft geen of slechts beginnende interesse voor materiaal. f) Hij heeft belangstelling voor een bepaald voorwerp en kan hier dan ook stereotiep² mee bezig zijn. g) Hij gaat extreem zintuiglijk om met bepaalde voorwerpen: bijv. ruiken, proeven, aanraken, likken ... Een zintuig primeert.	
Fase 2 6-18 maanden KERN Manipuleert² het materiaal dat voorhanden is. a) Hij vertoont al meer interesse voor materiaal (variatie is belangrijk). b) Hij ontdekt de vorm, het geluid, de structuur van materiaal (bijv. zand/water). c) Geleidelijk aan gebruikt hij het materiaal meer waarvoor het bedoeld is.	
d) Hij verzamelt² zo veel mogelijk om het te bezitten, omdat het veiligheid biedt, om een leegte op te vullen. e) Hij richt zich naar voorwerpen die zintuiglijk waarneembaar zijn. f) Hij is gefascineerd door het manipuleren² van objecten en gaat voornamelijk op een manipulerende manier met materiaal om: hij gooit, houdt vast, verplaatst, in en uit de doos ... g) Hij koopt om te kopen.	

Instrumenten

- q Discussie-instrument
- q Geen test maar bevraging
- q Observatie en bevraging

Instrumenten

Schatten, nooit meten

Cognitieve maskeert emotionele

Helpt verduidelijken, helpt verklaren

Kader en vertaling eens zo belangrijk

Basisvoorwaarden

- q Kennis ontwikkelingspsychologie
- q Training SEO-R²
- q Goede kennis van de vragen
- q Verantwoordelijkheid tot uitleg
- q Schaalafnames zitten in ruimere totaalvisie
- q Dezelfde persoon maakt profiel op
- q Oefening baart kunst

Afname

Informatie

- q Anamnese, lichamelijk onderzoek, psychologisch testonderzoek
- q SEO R² van twee informanten uit verschillende context
- q Observatie door interviewer

Inschalen van het niveau van emotionele ontwikkeling

- q Minstens 2 informanten
 - q Minstens 6 maand de persoon goed kennen
 - q Voordeel: verschillende contexten
- q Eén inschaler
 - q Vorming gevolgd
 - q Kennis van de vragenlijst en de randvoorwaarden
 - q Kennis van ontwikkelingspsychologie
- q Bij twijfel altijd de laagste fase (neiging tot overschatting)

SEO-R²: 3 invalshoeken

Kern

(bv. is angstig voor het verlies van eigen autonomie)

‘gewone’ emotionele ontwikkeling

*(bv. Hij is angstig voor verlies van autonomie⁶. Daarom gaat hij
lijnrecht in tegen de wil van de ‘belangrijke andere’)*

mogelijke voorbeelden

*(bv. Hij doet net het tegenovergestelde van wat de ‘belangrijke
andere’ wil)*

(begrippenlijst)

	Fase 1 0 – 6 m	Fase 2 6 – 18 m	Fase 3 18 m– 3 j	Fase 4 3 – 7 j	Fase 5 7 – 12 j
	Adaptatie	Eerste Socialisatie	Eerste individuatie	Identificatie	Realiteits- bewustwording
1. Omgaan met het eigen lichaam				X	
2. Omgang met 'belangrijke anderen'			X		
3. Beleving van zichzelf			X		
4. Omgaan met veranderende omgeving – Permanentie van object		X			
5. Angsten			X		
6. Omgang met 'gelijken'		X			
7. Omgang met materiaal			X		
8. Communicatie		X			
9. Differentiatie van emoties	X				
10. Agressieregulatie			X		
11. Spelontwikkeling		X			
12. Morele ontwikkeling			X		
13. Regulatie van emoties			X		

Richtlijnen

- q Emotioneel ontwikkelingsniveau “niet hoger dan...”
- q Niet alle items van een fase moeten aanwezig zijn
- q Verschillende interpretaties door twee geïnterviewden
- q Continuüm
- q Aandacht voor discrepante profielen, hier moet je echt per domein kijken

Flexibel-dynamisch

Valkuilen

- q Overlap emotioneel/cognitief
- q Aangeleerd gedrag
- q Normaal/stress
- q Context
- q Oorzaak van gedrag

Instrumenten

SEO- V

- inschaling inresearch
- Betrouwbaar en geldige inschatting
- 8 domeinen
- semigestructureerd interview
- Bij vastlopen: toch SEO-R²erbij nemen
- Ja/nee

Schaal voor Emotionele Ontwikkeling - Verkort (SEO-V)
(Morisse, F., Sappok, T., De Neve, L. & Došen, A., 2017)

Naam cliënt: _____ Geboortedatum: _____ Leeftijd: _____
 Mate van VB: ☐ licht ☐ matig ☐ ernstig ☐ zeer ernstig / diep Geslacht: ☐ vrouw ☐ man
 Naam: _____ Relatie met cliënt: _____ Bekend met cliënt (hoe lang): _____
 1. Respondent: _____
 2. Respondent: _____
 Naam interviewer/beoordelaar: _____ Functie/kwalificatie: _____
 Dit interview verwijst naar gedrag van ☐ de voorbije 2 weken ☐ de voorbije 6 weken ☐ de voorbije 12 weken
 Setting: ☐ Instelling ☐ Groepswoning ☐ Dagcentrum ☐ Ambulante zorg ☐ Therapiebehandeling ☐ Andere
 Cliënt is in de 'setting' sinds: _____ (datum)
 1. Omgaan met het eigen lichaam
 Aantal items
 Fase 0-6 maanden
☐ De gevoelsstand wordt overwegend bepaald door de eigen lichamelijke behoeften (bijv. honger, dorst, pijn, vermoeidheid).
☐ Veel zich enkel in een vertrouwde omgeving veilig en gedogen (bijv. bekende geluiden, gezichten, geuren, smaken en aanrakingen).
☐ Gemiddeld passief van zinnelijke prikkels, verzorging of aanrakingen.
☐ Vertoont ongeachte activiteit met het eigen lichaam (bijv. door betasten, waken, duim-/zuigen).
☐ De omgang met het eigen lichaam is stereotiep: fladderen, wiegen, heen en weer waken, geluiden maken.
☐ Gebruikt zowel de mond als de handen om de omgeving te ontdekken.
☐ Gebruikt het eigen lichaam als instrument om de onmiddellijke omgeving te exploreren (bijv. herhaaldelijk lichtschakeel aan- en uitdoen).
☐ Smeert met lichaamsgevoel producten (utwerpselen, speeksel, sperma, bloed).
☐ Manipuleert voorwerpen in de onmiddellijke omgeving met het eigen lichaam.
 Fase 6-18 maanden
☐ De gevoelsstand wordt overwegend bepaald door de eigen lichamelijke behoeften (bijv. honger, dorst, pijn, vermoeidheid).
☐ Veel zich enkel in een vertrouwde omgeving veilig en gedogen (bijv. bekende geluiden, gezichten, geuren, smaken en aanrakingen).
☐ Gemiddeld passief van zinnelijke prikkels, verzorging of aanrakingen.
☐ Vertoont ongeachte activiteit met het eigen lichaam (bijv. door betasten, waken, duim-/zuigen).
☐ De omgang met het eigen lichaam is stereotiep: fladderen, wiegen, heen en weer waken, geluiden maken.
☐ Gebruikt zowel de mond als de handen om de omgeving te ontdekken.
☐ Gebruikt het eigen lichaam als instrument om de onmiddellijke omgeving te exploreren (bijv. herhaaldelijk lichtschakeel aan- en uitdoen).
☐ Smeert met lichaamsgevoel producten (utwerpselen, speeksel, sperma, bloed).
☐ Manipuleert voorwerpen in de onmiddellijke omgeving met het eigen lichaam.

Kleurenprofiel

- Werkvormgebaseerd op SEO-R²
- Interactief
- Grotere groepen

Participatie

- q Nieuw advies in de herziene versie van het boek (2024)
- q Participatie van cliënt zelf
- q Participatie van ouders

Voorbeeld inschaling

Probeer maar eens...

Oefenen met inschalen

- Starten met korte uitleg casus (5 minuten)
- De vier domeinen:
 - omgaan met belangrijke anderen
 - omgaan met gelijken
 - communicatie
 - regulatie van emoties

Aan de slag met de casus

Stel de casus kort voor (5 minuten).

De anderen luisteren en noteren voor zichzelf de voornaamste zaken.

Stel vragen aan de voorsteller. Start bij het eerste domein en beslis of je start bij fase 1 of bij een fase waarvan je eerste gevoel zegt dat het passend is. Nadien kan je naar beneden of boven gaan.

Bij twijfel kiesje de laagste fase.

Tip: vraag goed door zodat je zeker weet of het over de desbetreffende behoefte gaat of niet.

Duid je antwoorden aan op de SEO-R en noteerde voorbeelden die gegeven worden.

Onthoud: het is een schaal, geen test. De discussie is het doel.

Noteer vragen of opmerkingen zodat je deze nadien in grote groep kan delen.

Van Inschatting Naar Ondersteuning (vino)

<https://www.samvzw.be/publicaties/>

Opmaken vertaalslag

- Wat zijn de kwaliteiten van deze persoon?
- Wat is iemands sterke en kwetsbare draad?
- Wanneer lukt het wel of goed? Wanneer is hij/zij rustig? Wat is er dan anders?
- Hoe kunnen we dit uitbreiden?
- Wat zijn de behoeftes wanneer het moeilijk gaat?
- Hoe uit hij/zij dit?
- Hoe kunnen wij hier nog beter op reageren?
- Indien een optie: hoe kunnen we de zelfhantering uitbreiden?
- Evaluatiemoment vastleggen
- Vragen die kunnen helpen:
 - Wat verwachten we allemaal van de cliënt?
 - Wat zou de cliënt benoemen als ‘probleemgedrag van mijn hulpverlener’?

Als we het nog eens samenvatten...

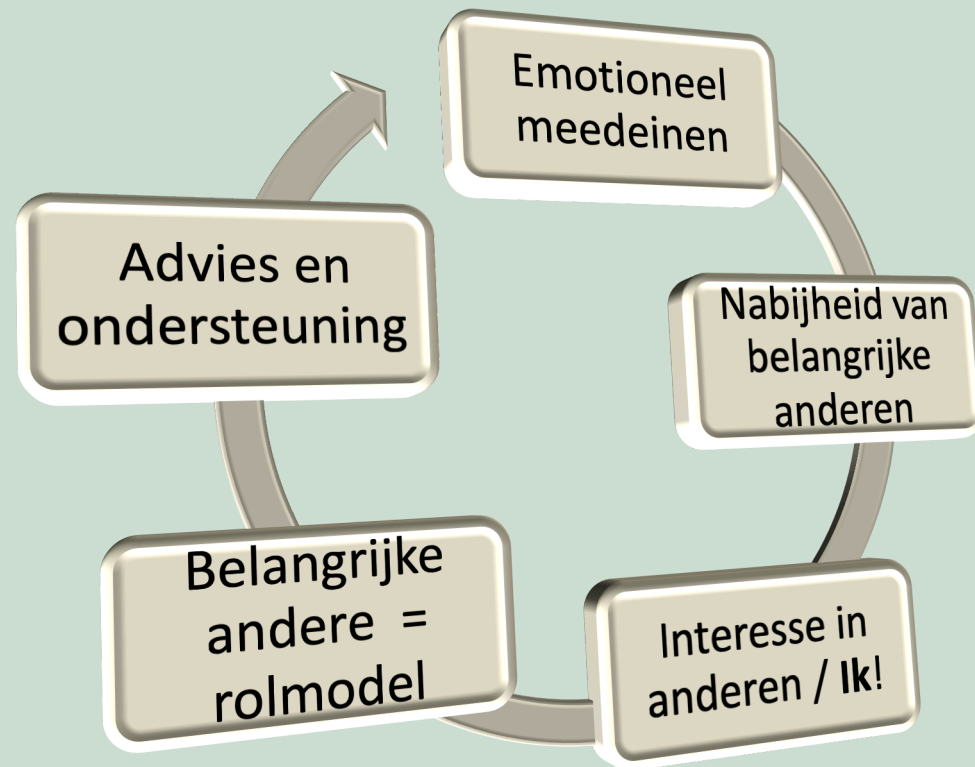
- Er bestaat geen standaard aanpak voor een fase
- Rekening houden met het individu
- Rekening houden met de situatie die kan veranderen
- Niet meten, maar inschatten
- Dynamisch
- Discussie > resultaat

Van Inschatting Naar Ondersteuning (vino)

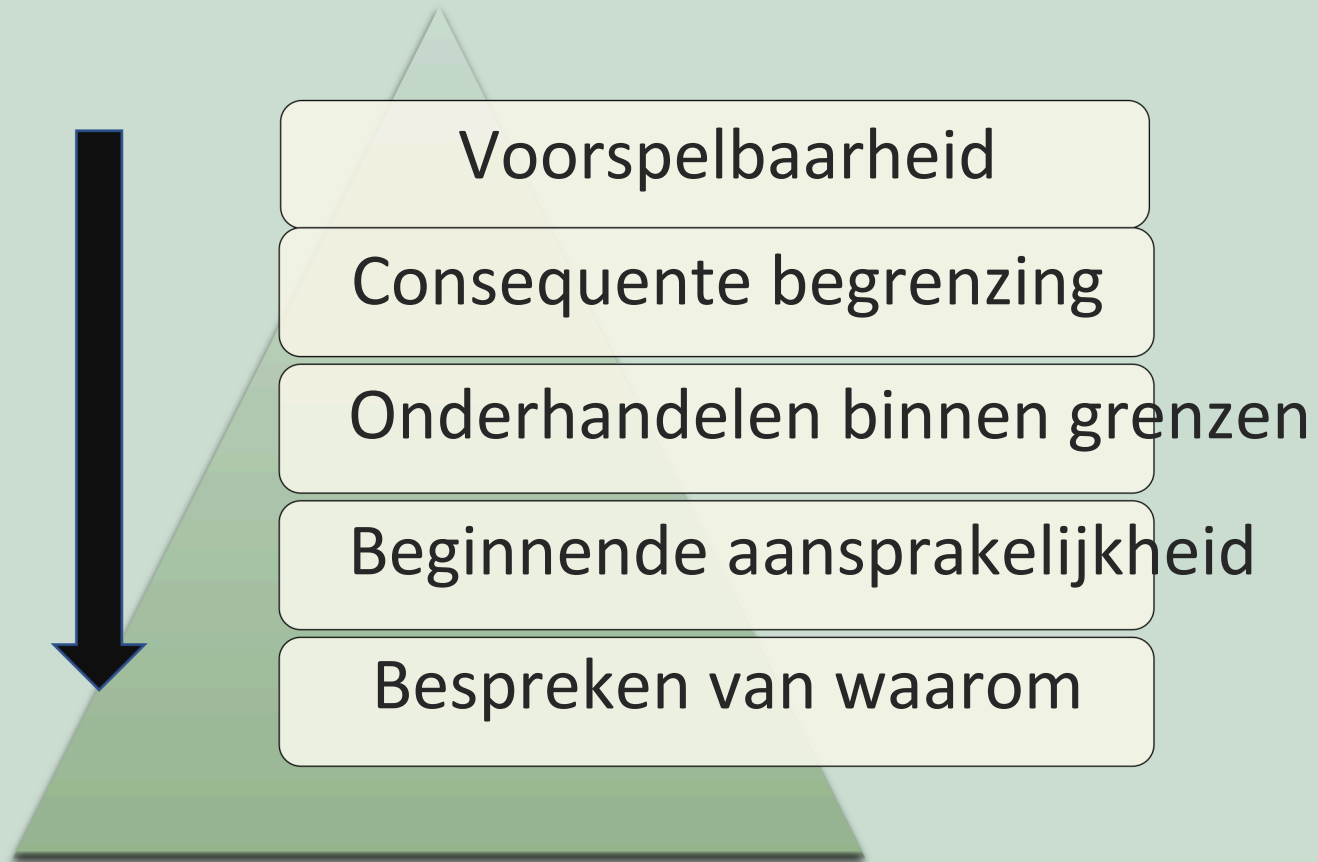
- q Afstand –Nabijheid
- q Structuur en grenzen
- q Activiteiten
- q Communicatie
- q Probleemgedrag

Thema

Afstand - nabijheid

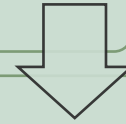

Structuur en grenzen

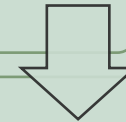

Activiteiten

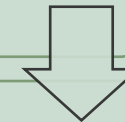
Prikkeldosering en regulering

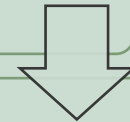
Eenvoudig, samen

Zelf doen in veiligheid

Wat betekenen **ik** voor anderen

Ondersteunen in duidelijke rol

Communicatie

Non-verbale signalen

Samen doen = samen praten

Praten over beginnende identiteit

Eenvoudige humor

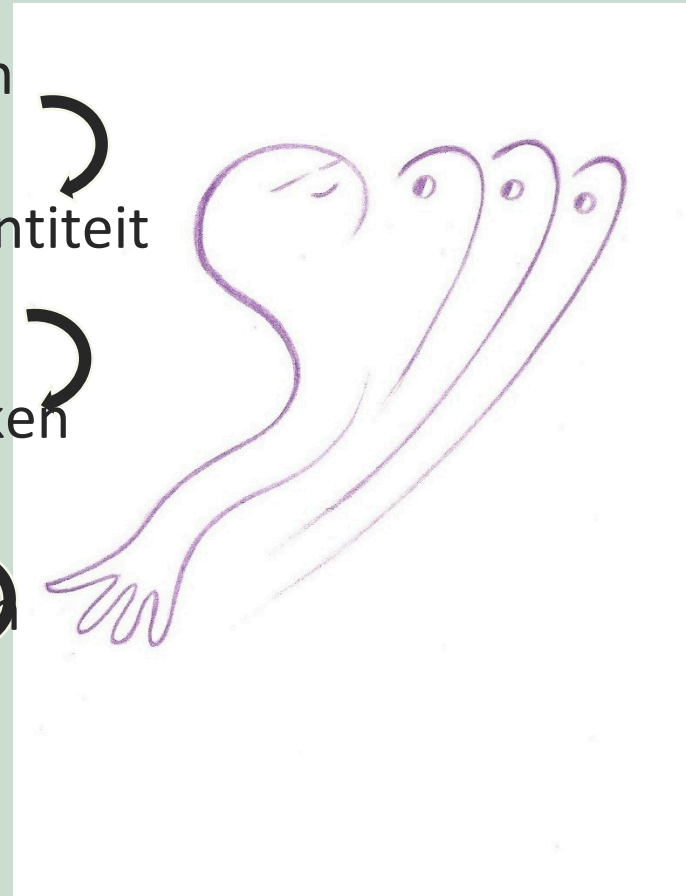
Gewone dagelijkse gesprekken

met beginnende reflectie

Analyseren en reflecteren en

groepsgesprekken

Probleemgedrag

Totale ontreddeering

Angst, ben jij betrouwbaar

Ik drijf mijn zin door

Ik betwist impulsief de regels

Doordacht en consequent reflecteren

Meer informatie?

Deze slides werden opgesteld mbt Sam Vzw, de trainers, eerder vernoemde boeken en HoGent

www.sen-seo.be

www.samvzw.be

Folders: <https://www.samvzw.be/publicaties>

Contactgegevens

Geladi.nele@gmail.com

0498/40.84.19

www.nelegeladi.be

Dankjewel!

Nele Geladi –najaar 2025

